

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 941/2015
03.11.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Радмиле Драгичевић-Дичић, Маје Ковачевић-Томић, Соње Павловић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Олгицом Козлов, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ћ.Ш., због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 748/15 од 20.10.2015. године, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару К 33/14 од 08.04.2015. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 531/15 од 02.07.2015. године, у седници већа одржаној 03.11.2015. године, једногласно је, донео:

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 748/15 од 20.10.2015. године и **УТВРЂУЈЕ** да је правноснажним пресудама Вишег суда у Новом Пазару К 33/14 од 08.04.2015. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 531/15 од 02.07.2015. године, у корист окривљеног Ћ.Ш., повређен закон - одредбе члана 438. став 2. тачка 2) Законика о кривичном поступку и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку у вези члана 5. став 2. Кривичног законика и члана 478. став 3. тачка 1) Законика о кривичном поступку.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару К 33/14 од 08.04.2015. године, стављена је ван снаге у целини пресуда Окружног суда у Новом Пазару К. 88/05 од 18.05.2009. године, која је постала правноснажна 27.10.2009. године те је окривљени Ћ.Ш. на основу члана 423. став 1. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, док су трошкови кривичног поступка пали на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 531/15 од 02.07.2015. године одбијена је, као неоснована, жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Пазару и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Пазару К 33/14 од 08.04.2015. године.

Против наведених правноснажних пресуда, на основу члана 482. и члана 483. став 1. и 2. ЗКП, Републички јавни тужилац је поднео захтев за заштиту

законитости због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. став 2. КЗ и члана 478. став 3. тачка 1) ЗКП, све у вези одредбе члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, уз предлог да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и утврди да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда закона у корист окривљеног Ћ.Ш., у смислу истакнутих навода у захтеву.

Врховни касациони суд је, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, након достављања примерка захтева за заштиту законитости Ктз 748/15 од 20.10.2015. године поднетог од стране Републичког јавног тужиоца, браниоцу окривљеног адвокату Ј.Ф., одржао седницу већа, у смислу члана 490. ЗКП, о којој није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, налазећи да њихово присуство седници већа није неопходно те да није од значаја за доношење одлуке, на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев поднет, те је по оцени навода и предлога у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Из списка предмета произлази да је решењем Вишег суда у Новом Пазару Кв 427/10 од 13.01.2011. године дозвољено понављање кривичног поступка због нових чињеница и доказа, у смислу члана 407. став 1. тачка 3. ЗКП („Службени гласник РС“, број 72 од 03.09.2009. године) довршеног правноснажном пресудом Окружног суда у Новом Пазару К. 88/05 од 18.05.2009. године, којом је окривљени Ћ.Ш. оглашен кривим због извршеног кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 3. и 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године.

Надаље, из списка предмета произлази да је побијаним правноснажним пресудама, које су предмет одлучивања по поднетом захтеву Републичког јавног тужиоца, стављена ван снаге правноснажна пресуда Окружног суда у Новом Пазару К. 88/05 од 18.05.2009. године тако што је на основу члана 423. став 1. тачка 2) ЗКП окривљени Ћ.Ш. ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ. У образложењу пресуде првостепени суд је навео да је окривљени у својству одговорног лица, као власник и директор уговорио куповину 120 тона увозног шећера чија је вредност 44.875 евра, а затим је избегао обрачун и плаћање царине у износу од 544.474,00 динара и пореза у износу од 326.684,00 динара, што представља укупан износ од 871.158,00 динара, колика је и противправно прибављена имовинска корист. По ставу Вишег суда у Новом Пазару, изнетом у побијаној пресуди, кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица представља бланкетно кривично дело а како је од времена извршења кривичног дела дошло до промене бланкетних прописа, суд је у смислу одредбе члана 5. Кривичног законика применио прописе који су најблажи за окривљеног и то Одлуку Владе Републике Србије о одређивању пољопривредних и прехранбених производа за које се плаћа посебна дажбина при увозу и утврђивању износа посебне дажбине, која се примењује од 01.01.2015. године; члан 30. важећег Царинског закона, те важећи Закон о Царинској тарифи чији је саставни део царинска тарифа, те важећи Закон о порезу на додату вредност. Применом ових

бланкетних прописа утврђен је износ укупних трошкова за увоз 120 тона шећера у висини од 871.158,00 динара што је и износ противправне имовинске користи коју је прибавио окривљени. На основу напред наведеног, Виши суд у Новом Пазару је извео закључак да није доказано да је окривљени Ћ.Ш. извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ јер није прибавио противправну имовинску корист у износу од 1.582.845,20 динара већ у износу од 871.158,00 динара. Како је за лакши облик овог кривичног дела из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ, по ставу првостепеног суда, наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, то је окривљени Ћ.Ш. ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ. Апелациони суд у Крагујевцу је својом пресудом Кж1 531/15 од 02.07.2015. године потврдио првостепену пресуду.

Међутим, Врховни касациони суд налази да је побијаним правноснажним пресудама повређен закон у корист окривљеног Ћ.Ш. на начин како се то основано наводи у захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца. Разлози првостепене правноснажне пресуде су нејасни и противречни изреци, у погледу закључка суда са основом за доношење ослобађајуће пресуде, (услед чега није могуће испитати њену законитост и правилност), чиме су учињене повреде закона: битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) Законика о кривичном поступку, те повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку у вези члана 5. став 2. Кривичног законика и члана 478. став 3. тачка 1) Законика о кривичном поступку.

Понављање правноснажно завршеног кривичног поступка против окривљеног Ћ.Ш. дозвољено је у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 3. ЗКП („Службени гласник РС“, број 72 од 03.09.2009. године) којим је прописано да се кривични поступак може поновити само у корист окривљеног ако се изнесу нове чињенице или се поднесу нови докази који сами за себе или у вези са ранијим доказима могу довести до ослобођења лица које је било осуђено или до његове осуде по блажем кривичном закону.

У поновљеном кривичном поступку пред Вишим судом у Новом Пазару чињенично стање, утврђено у завршеном правноснажном кривичном поступку против окривљеног Ћ.Ш., је остало неизмењено. Наиме, током кривичног поступка од самог оптужења, изнетог у оптужници тада Окружног јавног тужиоца у Новом Пазару Кт 88/04 од 25.10.2005. године до пресуђења, у побијаној пресуди Вишег суда у Новом Пазару К 33/14 од 08.04.2015. године, утврђивана је висина прибављене противправе имовинске користи од стране окривљеног Ћ.Ш. у односу на уговорену куповину 120 тона увозног шећера чија је вредност 44.875 евра, тј. у односу на исту (непромењену), количину робе чија вредност је такође непромењена.

Предмет испитивања у поновљеном поступку је искључиво правноснажна пресуда којом је окривљени оглашен кривим, због чега се идентитет кривичног дела изводи из раније правноснажне пресуде, а не из оптужнице. Кривични поступак завршен правноснажном пресудом може се поновити само у корист окривљеног и у њему се преиспитује законитост раније правноснажне пресуде

према стању ствари које обухвата чињенице и примену материјалног и процесног права у време њеног доношења. Из тог разлога процесна ситуација настала од дана правноснажности решења којим је дозвољено понављање кривичног поступка и за време новог суђења, искључује могућност да се у поновљеном поступку примењује блажи кривични закон који је ступио на снагу после доношења раније правноснажне пресуде, а самим тим и бланкетне норме које допуњују норме кривичног дела, јер се у поновљеном поступку испитује законитост раније пресуде према закону који је важио у време њеног доношења.

С`обзиром на то да се у поновљеном поступку одлучује о судбини раније правноснажне пресуде, али у оквиру прописа који су били на снази у време изрицања раније пресуде, те с`обзиром на то да је у поновљеном поступку утврђено чињенично стање које је остало неизмењено, у односу на раније довршени правноснажни поступак, то Виши суд у Новом Пазару и Апелациони суд у Крагујевцу нису били овлашћени да примењују блажи закон који је касније ступио на снагу, у односу на раније довршени правноснажни поступак. Применом бланкетних прописа који су ступили на снагу након раније завршеног правноснажног поступка (којим је висина прибављене противправне имовинске користи утврђена у знатно нижем износу) побијаним пресудама Вишег суда у Новом Пазару К 33/14 од 08.04.2015. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 531/15 од 02.07.2015. године повређен је закон у корист окривљеног Ћ.Ш.

Осим тога, застарелост кривичног гоњења нема утицаја на исход процесне ситуације настале након правноснажности решења којим је дозвољено понављање кривичног поступка. Понављање кривичног поступка, као ванредни правни лек, је поступак у коме се остварује искључиво интерес окривљеног који очекује повољнију пресуду, од раније донете правноснажне пресуде, независно од одредаба које се односе на институт застарелости кривичног гоњења. Ово тим пре што, окривљени може захтевати понављање кривичног поступка, како је то предвиђено чланом 471. став 2. ЗКП, и након што је издржао казну, или је дошло до застарелости, амнестије или помиловања.

Поступајући супротно, стављањем ван снаге у целини пресуде Окружног суда у Новом Пазару К. 88/05 од 18.05.2009. године која је постала правноснажна 27.10.2009. године и доношењем пресуде, на основу члана 423. став 1. тачка 2) ЗКП, којом је окривљени Ћ.Ш. ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ која је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 531/15 од 02.07.2015. године повређен је закон у корист окривљеног Ћ.Ш., и то: одредбе члана 438. став 2. тачка 2) Законика о кривичном поступку и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку у вези члана 5. став 2. Кривичног законика и члана 478. став 3. тачка 1) Законика о кривичном поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је, захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца усвојио као основан те је утврдио повореде закона као у изреци пресуде.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова, применом члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Олгица Козлов, с.р.**

**Председник већа-судија,
Зоран Таталовић, с.р.**